

SFS 2001:95

Utkom från trycket
den 27 mars 2001

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt;

utfärdad den 15 februari 2001.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt²

dels att 52 § 2 mom., 64 och 72 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 15 § 1 a mom.–3 mom., 15 a–17 §§, 22 § 2 mom., 26 §, 33 § 3 mom., 34, 44, 46–49 a §§, 51 §, 52 § 1 mom., 52 a §, 53 §, 55 § 1, 3 och 4 mom., 56, 59–62, 67, 70 och 73 §§ samt rubriken närmast före 62 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 60 a–60 e §§, av följande lydelse.

15 § 1 a mom.³ I bouppteckningen eller i särskild handling som ges in tillsammans med bouppteckningen skall anges

1. om den efterlevande maken i fall som avses i 15 § 1 mom. första stycket med tillämpning av 12 kap. 2 § äktenskapsbalken erhållit mindre än hälften av giftorättsgodset,

2. om den efterlevande makens enskilda egendom med tillämpning av 10 kap. 4 § äktenskapsbalken ingått i sådan delning som avses i 15 § 1 mom. första stycket, eller

3. om någon, som är bröstarvinge till den först avlidne maken men inte till den efterlevande maken, vid den först avlidne makens död avstått från sitt arv till förmån för den efterlevande maken.

Sådan handling som avses i första stycket skall ges in tillsammans med bouppteckningen. Om handlingen upprättas efter det att bouppteckningen getts in men innan beslut meddelats om fastställande av skatt, skall handlingen ges in till skattemyndigheten.

2 mom.⁴ Har kvarlåtenskap tillkommit efterlevande make såsom arvinge och har vid dennes död den först avlidnes arvingar rätt till andel i den efter-

¹ Prop. 2000/01:21, bet. 2000/01:JuU7, rskr. 2000/01:134.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857
52 § 2 mom. 1984:659
64 § 1 mom. 1974:857
64 § 2 mom. 1990:337
72 § 1974:857.

³ Senaste lydelse 1987:1206.

⁴ Senaste lydelse 1987:1206.

levandes bo, beräknas denna andel till hälften, om inte annat sägs i andra-fjärde styckena.

Andel som nu sagts skall bestämmas med tillämpning av 3 kap. 2 § tredje stycket ärvdabalken, om

1. makarna eller någon av dem ägde enskild egendom vid den först avlidne makens död,

2. den först avlidne genom testamente så förordnat att något av kvarlåtenskapen vid dennes död tillföll annan än den efterlevande maken,

3. den först avlidne efterlämnade bröstarring som inte är den efterlevande makens bröstarring och denne inte avstod från sin rätt till arv till förmån för den efterlevande maken eller

4. den efterlevande makens andel efter den först avlidne maken i fall, som avses i 15 § 1 mom. första stycket, enligt lag blivit bestämd till annat än hälften av boet.

Har den andel i den sist avlidne makens bo som tillkommer den först avlidnes arvingar vid delningsförrättning blivit enligt lag bestämd till annat än hälften av boet och föreligger i skatteärendet i behörig ordning upprättad handling över förrättningen, skall andelen bestämmas i enlighet med denna.

Ett ytterligare undantag från första stycket följer av 3 kap. 8 § ärvdabalken.

I fall, som avses i 12 kap. 1 § ärvdabalken, skall vad i första-fjärde styckena stadgas äga motsvarande tillämpning, där ej annat följer av testamente, varom fråga är.

I bouppteckning skall anges om den avlidne tidigare varit gift och om det finns efterarvingar till den avlidnes tidigare bortgångne make. I sådant fall skall bouppteckning och, i förekommande fall, delningshandling avseende den först avlidnes dödsbo ges in till skattemyndigheten.

3 mom.⁵ En sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 1, 1 a och 2 mom. skall vid ingivandet vara åtföljd av styrkt avskrift eller styrkt kopia. Inges ej avskrift eller kopia, skall sådan göras på bekostnad av dödsboet eller den skattskyldige. Avskriften eller kopian förvaras hos skattemyndigheten.

15 a §⁶ Om bodelning skall äga rum enligt lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem, skall den andel som skall tillfalla den avlidnes sambo vid fördelning av bostad och bohag beräknas till hälften av den behållna egendomen om inte annat följer av 12 § andra stycket nämnda lag eller andelen blivit enligt lag annorlunda bestämd vid bodelning över vilken i behörig ordning upprättad handling föreligger i skatteärendet.

För sambons sålunda beräknade andel erläggs inte arvsskatt.

När en sådan handling som avses i första stycket ges in till skattemyndigheten gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

16 §⁷ Föreligger i skatteärendet i behörig ordning upprättad arvskifteshandling, skola arvingars och universella testamentstagares lotter beräknas enligt skifteshandlingen med tillämpning av däri angivna värden, dock icke

⁵ Senaste lydelse 1987:1206.

⁶ Senaste lydelse 1987:1206.

⁷ Senaste lydelse 1987:1206.

där i 15 eller 15 a § avsedd delning av boet skett annorlunda än enligt lag eller universell testamentstagares lott enligt skifteshandlingen utgör större del av kvarlåtenskapen än i testamentet bestämts. Om i skifteshandling angivits grunden för blivande delning av från skiftet undantagen egendom ävensom dess värde, skall jämväl sådan egendom anses fördelad å lotterna enligt angiven grund.

Har sammanlagda värdet av arvingars och universella testamentstagares sålunda bestämda lotter i skifteshandlingen upptagits lägre än vad som återstår av behållningen i dödsboet, beräknad på sätt i 13, 20–23 och 27 §§ stadgas, sedan därifrån avräknats dels efterlevande makes jämlikt 15 § skattefria andel eller efterlevande sambos enligt 15 a § skattefria andel, dels legat, dels i 11 § 2 mom. omförmäld skattelott och dels värdet av jämlikt 6 och 7 §§ först framdeles beskattningsbar egendom, skola lotterna bestämmas såsom om det belopp, varmed deras sammanlagda värde understiger dödsbobehållningen efter nu nämnd avräkning, uppdelats å lotterna i förhållande till deras storlek.

När skifteshandling ges in till skattemyndigheten gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

17 §⁸ För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall skattemyndigheten medge anstånd med skattens fastställande, om arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor gör framställning om det i samband med ingivande av bouppteckning för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, var till skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningens registrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testamentsexekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för förrätande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 § 1 eller 2 mom. eller 15 a §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Mot bevis att påfordr skatt blivit betald skall säkerheten återställas till den som nedsatt den. Om säkerheten minskat genom borgensmans död eller av annan orsak och inte efter anmaning annan godtagbar säkerhet lämnas, skall skattemyndigheten förklara att beviljat anstånd inte längre skall gälla.

22 § 2 mom.⁹ Har fast egendom efter den tidpunkt som näst föregående års taxeringsvärde avsett, sjunkit i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan sådan händelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning på egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning el-

⁸ Senaste lydelse 1990:337.

⁹ Senaste lydelse 1998:247.

ler genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen använts, eller av annan liknande anledning, skall på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, egendomen åsättas särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett på fast egendom eller dess värde annars höjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen använts, eller annan liknande anledning, får egendomen för ändamål enligt första stycket, åsättas särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas till ledning för arvsskattens bestämmande. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor.

Värdering enligt detta moment görs av skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör.

Vid värderingen skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än skattemyndigheten, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen.

Skattemyndighetens beslut enligt detta moment får inte överklagas.

26 §¹⁰ Den som omhänderhar dödsbos egendom ävensom skattskyldig har att tillhandahålla den utredning, som prövas erforderlig för bedömande av egendoms värde.

Till upplysning om värde av fast egendom som enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, skall skattemyndighetens beslut i ärendet företes. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas när ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Till ledning för värdering av aktier, obligationer och därmed jämförliga värdehandlingar skall företes intyg av bank, mäklare eller annan sakkunnig. Om sådan handling inte är börsnoterad och inte heller annars omsätts på kapitalmarknaden skall i stället företes av skattemyndigheten meddelat bevis om det värde, vartill handlingen enligt senast verkställd prövning kan ha upptagits vid taxering till statlig förmögenhetsskatt.

Skattemyndigheten får, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts får efter överklagande meddelas av rätten. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig har hand om

¹⁰ Senaste lydelse 1997:325.

egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning samt att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen betalas, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och annars av den för egendomen skattskyldige.

33 § 3 mom. Har inom ett år från det att skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträtts till konkurs, har dödsboet eller skattskyldig rätt att återfå betald skatt. Uppkommer i konkursen överskott, skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts görs skriftligen och tas upp av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

34 §¹¹ Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region där arvlåtaren (testator) var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades vid dödsfallet. Detsamma gäller i fråga om en föregående innehavare som på livstid haft sådan rätt till egendomen som avses i 8 § första eller andra stycket.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig enligt första stycket, tas skatteärendet upp av Skattemyndigheten i Stockholm.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Vad som i denna lag sägs om skattemyndigheten skall i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är behörig enligt första eller andra stycket. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt första eller andra stycket.

44 §¹² Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd den 1 november året före skattskyldighetens inträde eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

Beskattningsmyndighet i fråga om juridisk person är skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före skattskyldighetens inträde.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket tas skatteärendet upp av Skattemyndigheten i Stockholm.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första–tredje styckena får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Vad som i denna lag sägs om skattemyndigheten skall i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är

¹¹ Senaste lydelse 1996:253.

¹² Senaste lydelse 1998:247.

behörig enligt första, andra eller tredje stycket. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt första, andra eller tredje stycket.

46 §¹³ Deklaration skall, i fall som anges i 45 § under A), B) och C), avlämnas till skattemyndigheten inom fyra månader, räknat i fall som anges under A) 1), 2) och 3) samt B) från det skattskyldighet inträdde;

under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till den skattskyldige;

under C) i fall som avses i 32 § h) från det att delningen skedde och i övrigt från det att kännedom erhöles angående den omständighet, som föranleder efterbeskattningen.

I fall som anges i 45 § under D) skall deklaration avlämnas till skattemyndigheten senast den 2 maj året efter det år när skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som avses i 37 § 2 mom., försäkringstagaren avlidit efter det skattskyldighet inträtt, skall dock deklarationen lämnas senast fyra månader efter dödsfallet.

47 §¹⁴ Deklaration skall avges på heder och samvete och innehålla uppgift om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den skattskyldiges fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481) och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan arvlåtaren (testator) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första stycket, det förhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas:

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testamentstagare:

förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3) och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen och hemvist;

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall tas vid skattens bestämmande.

¹³ Senaste lydelse 1987:1206.

¹⁴ Senaste lydelse 1987:1206.

Angående skyldighet att i deklaration, som avser arvfallen eller testamenterad egendom eller förvärv, som omförmäles ovan under B) lämna uppgift angående vissa tidigare förvärv stadgas i 19 §.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, som sägs i 8 §, skall också föregående innehavarens fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen och hemvist uppges.

Vad ovan sägs beträffande arvlåtare (testator) skall beträffande fideikommiss, som avses i 30 § andra stycket, gälla närmast föregående innehavaren.

Deklaration avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu inte blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i original eller bestyrkt kopia. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

48 §¹⁵ Avlämnade deklarationer skall förvaras hos skattemyndigheten under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu har sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om skattemyndigheten av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras.

49 §¹⁶ Där någon i enlighet med lagen (1927:77) om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till den skattemyndighet, vilken har att ta upp fråga om beskattning av försäkringsbeloppet och därvid även uppge övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande. Närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Uppgiftsskyldighet föreligger dock icke, därest försäkringsbeloppet eller, i fråga om belopp som utfaller periodiskt, det sammanlagda årsbeloppet ej överstiger 13 000 kronor. Där fråga är om flera försäkringar, skall vad nu sagts hava avseende å försäkringarnas sammanlagda belopp.

Uppgift enligt första stycket skall för varje kalenderår lämnas senast den 31 januari följande år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhölet vetenskap om dödsfallet.

Vad i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall, som avses i 12 § sjätte stycket.

¹⁵ Senaste lydelse 1981:1118.

¹⁶ Senaste lydelse 1992:1093.

49 a §¹⁷ Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 24 och 25 §§ lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden skall lämnas till skattemyndigheten.

Innan skatteärendet avgöres, skall den skattskyldige lämna sådan uppgift eller försäkran som avses i 19 § 4 mom. Tillfälle skall beredas honom att yttra sig i ärendet i övrigt.

51 §¹⁸ Ärende rörande fastställande av skatt, som inte skall tas ut efter deklaration, tas upp till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till skattemyndigheten eller, där anstånd med skattens fastställande beviljats enligt 17 §, när till skattemyndigheten ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling inte inges inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Bevis om det belopp, vartill skatten blivit fastställd, skall tecknas på bouppteckning, tilläggsbouppteckning eller handling, som avses i 49 a §.

Har anstånd med fastställande av skatten beviljats enligt 17 §, åligger det dödsboet att tillhandahålla skattemyndigheten utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas domstol när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats.

52 § 1 mom.¹⁹ Skatt enligt denna lag skall, i den mån anstånd inte medgivits enligt 55 §, betalas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats.

Har skatt inte fastställts inom åtta månader efter det att bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skulle ha varit ingiven, skall ränta tas ut från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av skattemyndighet. Skall enligt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påförs vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp avrundas nedåt till hela kronor. Belopp som understiger femtio kronor påförs inte.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall betalas till skattemyndigheten.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skall i tillämpliga delar gälla även ränta.

52 a §²⁰ Fastställer domstol skatt till högre belopp än skattemyndigheten förut beräknat, skall ränta tas ut på det tillkommande skattebeloppet.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

¹⁷ Senaste lydelse 1969:386.

¹⁸ Senaste lydelse 1989:311.

¹⁹ Senaste lydelse 1998:247.

²⁰ Senaste lydelse 1990:337.

att ränta tas ut från och med den andra månaden efter den, då skattemyndigheten meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta tas ut till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock inte för längre tid än två år.

I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. dock att räntan påförs av skattemyndigheten. Av 61 § framgår att ränta skall betalas även på ränta som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten fastställs tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten fastställs.

53 §²¹ I fall där domstol fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats, skall rätten till skattemyndigheten snarast översända handling, som tillhandahållits rätten enligt 51 § fjärde stycket. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som denna behöver för att kräva in skatten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till särskilt konto hos skattemyndigheten. Skatten skall anses vara betald den dag, då inbetalningskort eller gireringshandlingar kommit in till Posten Aktiebolag eller, om staten har ingått avtal om förmedling av skatteinbetalningen med en bank, till banken.

Om skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift om inte annat följer av 6 § sista stycket. Den obetalda skatten och dröjsmålsavgiften skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m. m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, som ingivaren har rätt att få tillbaka får skattemyndigheten inte lämna ut till denne förrän skatt, med vars betalning anstånd inte medgivits, blivit betald. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars betalning anstånd inte medgivits, blivit betald. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

55 § 1 mom.²² Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får skattemyndigheten medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en domstol fastställt skatt till högre belopp än enligt det överkla-

²¹ Senaste lydelse 1997:508.

²² Senaste lydelse 1983:384.

gade beslutet, får rätten under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får skattemyndigheten eller rätten medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Föreligger synnerliga skäl får regeringen i annat fall än som avses i föregående stycke medge viss skattskyldig att den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

3 mom.²³ Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till skattemyndigheten eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en domstol, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som skattemyndigheten eller rätten bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa godtagbar säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

4 mom.²⁴ Har anstånd medgivits, skall skattemyndigheten förse handling, som avses i 53 § femte och sjätte styckena, förutom med anteckning om det kontant inbetalda skattebeloppet, med bevis om att skuldförbindelse blivit avlämnad för återstoden av skattens belopp.

56 §²⁵ Avlider den, som förvärvat egendom genom arv, testamente eller gåva, eftergives skatten enligt följande. Sker dödsfallet inom ett år från det skattskyldighet inträtt, eftergives hela skattebeloppet. Avlider den skattskyldige senare men inom tio år efter det skattskyldighet inträtt, eftergives samma belopp, minskat med en tiondedel för varje helt år som förflutit från sagda tidpunkt.

Fråga om eftergift av fastställd skatt tas efter skriftligen gjord framställning upp av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

59 §²⁶ Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt

- a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;
- b) testamente, förordnande enligt lagen (1927:77) om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare eller motsvarande förordnande som avser utländsk försäkring, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarat ogilt;
- c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom, 15 a § eller 16 §;
- d) omständighet inträffat som föranleder tilläggsbouppteckning;

²³ Senaste lydelse 1983:384.

²⁴ Senaste lydelse 1990:337.

²⁵ Senaste lydelse 1990:337.

²⁶ Senaste lydelse 1990:337.

e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder att i deklaration uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;

f) klarhet vunnits om hur arvet slutligen skall fördelas i sådana fall som avses i 18 §;

g) genom sådan delning, som enligt 32 § h) föranlett efterbeskattning, fördelningen av kvarlåtenskapen kommit att avvika från den som legat till grund för skattens fastställande;

och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, någon skattskyldig haft att gälda mindre skatt än vad beräknats, skall honom påförd skatt nedsättas med sålunda för högt beräknat belopp.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts görs skriftligen och tas upp av den skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.

60 §²⁷ Skattemyndighetens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av skattemyndigheten i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon enligt 67 § förelagts att vid vite fullgöra en skyldighet som anges i 26 §, får föreläggandet prövas endast i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

60 a § Ett beslut av skattemyndigheten får överklagas även av Riksskatteverket. Riksskatteverket får föra talan till den enskildes förmån.

Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätt eller kammarrätt även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

60 b § Om skattemyndighetens beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får överklagande ske inom tre år från beslutets dag. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till skattemyndigheten eller till länsrätten inom två månader från det att motparten har fått del av överklagandet. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av länsrätten.

När ett beslut som avses i första stycket överklagas skall länsrätten alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig.

60 c § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut enligt denna lag.

60 d § Överklagar Riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i Regeringsrätten.

60 e § En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

²⁷ Senaste lydelse 1996:253.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

61 §²⁸ Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av domstols beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till den skattemyndighet som avses i 52 § 1 mom. tredje stycket. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

I fall, som avses i 57–58 a §§, ankommer det på regeringen att förordna i vad mån ränta skall utgå.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med betalning av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall skattemyndigheten eller domstolen ompröva anståndsbeslutet.

61 a §²⁹ Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

■ Beslutsförteckning

62 §³⁰ Skattemyndighetens beslut i skatteärenden tas upp i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

Finner skattemyndigheten att avgiven deklaration bör bevaras under längre tid än tolv år, skall anteckning om detta göras i beslutsförteckningen i samband med beslutet om skattens fastställande.

67 §³¹ Skattskyldig eller annan får av skattemyndigheten föreläggas vid vite att fullgöra det som åligger honom enligt denna lag, dock ej såvitt avser betalning av fastställd skatt.

På ansökan av skattemyndigheten får den tingsrätt där den döde hade att svara i allmänhet vid vite förelägga den, som uppgett dödsbo, att med ed bekräfta riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång får även åläggas delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej uppgett boet, samt annan som tagit befattning med boet.

Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

²⁸ Senaste lydelse 1997:508.

²⁹ Senaste lydelse 1992:625.

³⁰ Senaste lydelse 1990:337.

³¹ Senaste lydelse 1990:337.

70 §³² Ett överklagande av ett beslut om fastställande av skatt enligt denna lag inverkar inte på skyldigheten att betala den skatt som beslutet avser.

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft.

73 §³³ Angående skyldighet för skattemyndighet att i vissa fall lämna meddelande om fastställande av skatt gäller vad regeringen förordnat.

Regeringen äger ock utfärda de föreskrifter, som eljest finnas erforderliga för tillämpning av denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
2. Har ett ärende anhängiggjorts hos tingsrätt eller skattemyndighet före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser om inte annat sägs nedan.
3. Regeringen får föreskriva att en annan tingsrätt än den som anges som beskattningsmyndighet enligt 34 § i dess äldre lydelse skall ha behörighet att handlägga ett ärende om arvsskatt som har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Den tingsrätt som anges i 34 § i dess äldre lydelse skall då lämna över ingivna handlingar till den tingsrätt som skall handlägga ärendet samt underrätta ingivaren om överlämnandet. Lämnade deklarationer skall förvaras hos den tingsrätt som anges i 34 § i dess äldre lydelse.
4. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, upptas efter lagens ikraftträdande ärende om efterbeskattning enligt 32 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
5. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 33 § 3 mom. av den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig.
6. Om skattskyldigheten för gåva har inträtt före ikraftträdandet tillämpas 44 § i dess äldre lydelse.
7. Har före ikraftträdandet beskattningsmyndigheten medgett att arvsskatt får betalas med skuldebrev eller aktier enligt 52 § 2 mom. i dess äldre lydelse, skall vad som i 52 § 1 och 2 mom., i deras äldre lydelse, sägs om beskattningsmyndigheten i stället avse den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig.
8. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om eftergift enligt 56 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
9. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 59 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
10. Riksskatteverket skall fullgöra de uppgifter som enligt äldre bestämmelser ankommer på den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.
11. Har en tingsrätt före ikraftträdandet förelagt vite enligt 67 § första stycket utan att vitet har dömts ut, skall beslutet när fråga är om utdömande

³² Senaste lydelse 1997:1039.

³³ Senaste lydelse 1974:857.

SFS 2001:95

av vitet anses vara ett beslut som har meddelats av den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig.

På regeringens vägnar

BOSSE RINGHOLM

Per Sjöblom
(Finansdepartementet)